

פניני הפרשה

זאתחנן

עלון מס' 1150

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

תשובות לכל השאלות

ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת – יש להבין מה שייך לכתוב על חוקים את התואר "צדיקים" ששייך בבני אדם? רש"י מפרש חוקים ומשפטים הגונים ומקובלים. ומוסיף הרמב"ן שהחוקים האלו מתקנים את העם להיות צדיקים והגונים.

הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל סיפר על החפץ חיים שהיה אומר: יש לאדם רגעים שהוא נאלץ להחליט בענין מסוים, ואינו יודע מה להחליט. והנה אחד לוחש לו באוזנו: יש לך את מי לשאול, תוכל לשאול את הקב"ה בכבודו ובעצמו. כיצד? בתורה יש תשובה לכל השאלות שבעולם לכלל ולפרט, כמובא בתענית (ט' ע"א) "ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא" – הפתרון שמוצאים בתורה – הוא עצת ה'. אבל דרושות עינים מאירות לראות את הכתוב בתורה והיכן הדבר כתוב, וככל שהאדם דבק בתורה, כך זוכה למצוא בה תשובות לכל השאלות. ועל זה התפלל דוד המלך ע"ה "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך".

מעשה ביהודי איש עסקים מגרמניה, אשר החליט יום אחד כי צריך הוא לעשות לא רק למען ה"עולם הזה" שלו, אלא להכין עצמו גם לעולם הבא, ולכן די יהיה לו אם ינהל את עסקו רק מחצית היום, ואילו במחצית השניה – יסגור את עסקו ויעסוק במעשי חסד. והוא אמנם החליט וכך עשה. אלא שבינתיים נכנס היצה"ר לפעולה. לא רק שהעסק היה סגור מחצית היום, אלא שגם בחצי היום שהעסק היה פתוח – הדברים כבר לא התנהלו כרגיל וההצלחה לא האירה לו פנים. בני משפחתו התנגדו לצעד שעשה, והיהודי נכנס למבוכה קשה. והנה שמע כי החפץ חיים הגיע לוינה. קם ונסע לוינה, הלך למקום האכסניה של החפץ חיים ומצא שמאות אנשים צובאים על הבית. נדחק האיש בקושי בתוך ההמון, כשהוא מקוה ומצפה שיצליח להתקבל אצל החפץ חיים בכדי לשאול אותו מה יעשה בעניינו.

כאשר נדחק לחדרו של החפץ חיים, היה זה בדיוק כשהוא נטל ידיו לסעודה. עמד והמתין ושמע כיצד הוא מברך ברכת "המוציא" ואומר את הפרק: "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר". החפץ-חיים היה קורא ומבאר לעצמו את הפסוקים עד שהגיע לפסוק המסיים: "אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי". מה אומר לנו כאן דוד מלכא משיחא? – הקשה החפץ חיים. עמד מיד וביאר, קורה פעם שיהודי מתחיל לעשות טוב וחסד ועל זה מתחילים לרדוף אותו, ואזי הוא הושב לעצמו: מה לי ולצרה הזאת, ולשם מה לי כל זה? ועל כך משיבים לו: אל תהא טיפש, אם יש לך רדיפות – הרי זה מפני שגזרו עליך רדיפות, ואם כן, הלא מוטב שיהיו לך הרדיפות מחמת טוב וחסד שהנך עושה, כי על כך הלא תקבל גם עולם הבא וגם יהיה לך עולם הזה וכל השכר הטוב. והוא שאומר לנו דוד: "אך טוב וחסד", אני עושה רק טוב וחסד, אלא מאי "ירדפוני"? שירדפוני אפילו כל ימי חיי, אבל בשביל זה הלא אזכה לשכר של "ושבתי בבית ה' לאורך ימים"!!!

שומע היהודי והבין שכבר קיבל תשובה לשאלה המנקרת במוחו, והוא אפילו כבר לא צריך להציג את שאלתו בפני הצדיק. קם וחזר לביתו שמח וטוב-לב. המשיך במעשי החסד ואך טוב וחסד רדפוהו.

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>החודש היחיד ששמו אינו מוזכר בתנ"ך חודש מנחם אב (הרב אביאל חיים חורי הי"ו).</p>	<p>כדי להתמודד נכון עם ביקורת, התייחס אליה כאילו היא נאמרה למישהו אחר. הוצא את עצמך מהתמונה ושקול את הדברים באובייקטיביות. שאל את עצמך: "מה הייתי מייעץ לחבר ששמע ביקורת כזאת?". (רבי נח וינברג זצ"ל בספר "מ"ח קנייני תורה" דרך ל"ה).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"על ידי חידושי תורה הוא מברר ניצוצות הקדושה מהקליפות... מעלה נשמות העשוקות בקליפות וכאילו הוא שהולידם... וזוהי מצות פריה ורביה בתורה".
(מגיד חדשות" ח"י עמ' רע"ד).

קרב אתה ושמע וגו' ואת תדבר אלינו וגו'

פירש רש"י ז"ל שדיבר הכתוב בלשון נקבה מכיון שהתשתם את כוחי כנקבה, וכי לא היה יפה לכם ללמוד מפי הגבורה ולא ללמוד ממני. ע"כ. ולכאורה קשה, הרי אח"כ מצינו שהקב"ה הצדיק את דברי בני ישראל ואמר היטיבו אשר דיברו. ונראה לי במ"ד לפרש שהקב"ה התכוין שאמנם עכשיו לא עשו כהוגן שלא ביקשו לשמוע ממני, אבל מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי, רצונו לומר שאם כי עכשיו ביקשו כן מיראה, אבל הלואי שבעתיד יהיו לפחות יראים אותי ולא יעזבוני לגמרי. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ולא תחמוד אשת רעך

דברה זו שונה מכל הדברות שהיא במחשבה בלבד (למעט הדברה ראשונה שהיא עצם האמונה). ובכל זאת נכתבה בעשרת הדברות, להורות שמצד התאווה המחשבה היא מוליך מאד למעשה, וגם שחומרתו כעין מעשה. (מכת"י הגאון רבי יצחק חן זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**תפלה על פתחו של קבר**

כיון שהגיע ט"ו באב שאז הירח במילואו, הבינו שהם לא טעו בחשבון, רק הקב"ה ברוב רחמיו מחל להם ולא לקח את נשמתם. מיד קבעו את יום ט"ו באב ליום טוב.

תמה על כך הגאון רבי שלום כהן שליט"א (ראש ישיבת "פורת יוסף") מדוע דוק אותם חמשה עשר אלף האחרונים זכו שיסיר מעליהם ה' את הגזירה מה שלא זכו כל הקודמים להם? הרי אין ספק שכולם התפללו לביטול הגזירה ומדוע רק תפלתם של האחרונים התקבלה?

ישובו מאיר באור גדול את כוחה של תפלה מתוך תלות מוחלטת בבוא: שונה היתה הכניסה לקברים בשנה האחרונה מכל השנים הקודמות. בכל שנה כליל תשעה באב, היו כולם נכנסו לקברים, ובודאי כל אחד מהם התפלל שהוא לא יהיה אחד מהחמשה עשר אלף שנגזר עליהם למות השנה, אך התפלה לא באה ממש ממעמקי הלב, כי הוא תלה תקוה שמבחינה הסתברותית הוא ישאר לחיות כמו הרוב.

לעומת זאת, אותם חמשה עשר אלף שנותרו בשנה האחרונה, בשעה שעמדו על פתח קבריהם, הם ידעו בוודאות שהם לא יקומו יותר, מאחר שהם האחרונים שנשארו מדור המדבר. מאחר שלא היה להם שום "פתח מילוט", התפללו והזעקות שלהם היו נראות אחרת לגמרי. הם עשו תשובה שלימה, ונשאו תפלה ותחינה לפני הקדוש ברוך הוא מעומק הלב שירחם עליהם ויבטל מעליהם את הגזירה.

תפלה כזאת שבאה מהמקום העמוק ביותר בלב כשהמתפלל משליך כל יהבו רק על ה', בכוחה לבטל אף גזירה קשה ונוראה כזאת שבאה עם שבועה.

במסכת תענית (דף ל' ע"ב) מבואר שלא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב, מפני שכלו בו מתי מדבר. במדרש איכה רבה (פתיחתא פרק ל"ג) הדבר מבואר ביתר הרחבה: בעוון חטא המרגלים שהוציאו דבת הארץ רעה, נשבע ה' יתברך שכל הזכרים מבין עשרים שנה ועד ששים שנה ימותו במדבר ותמנע מהם הכניסה לארץ ישראל. בנוסף, נגזר עליהם להתעכב עוד ארבעים שנה במדבר עד שיכנסו לארץ המובטחת. אמר להם הקב"ה: אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם ביום זה בכיה לדורות.

מאותה שנה, בכל ערב תעשה באב היה כל אחד חופר קבר לעצמו, כליל תשעה באב היה נפרד מבני משפחתו, נכנס לקבר וישן מבלי לדעת אם זו שינה רגילה או שינת עולמים. בבוקר היה הכרוז יוצא ומכריז: "קומו והבדלו החיים מן המתים". מי שקם היה הולך לביתו וממשיך את חייו והנשארים כוסו בעפר. בכל שנה הגיע מספרם של המתים לחמשה עשר אלף, כך שבמשך ארבעים שנה כל השש מאות אלף איש היו עתידים למות.

והנה בשנה האחרונה החמשה עשר אלף הנותרים, נפרדו ממשפחותיהם, חפרו קברים והלכו לישון. לכולם היה ברור שבניגוד למה שהיה בשלושים ותשע שנים הקודמות - הפעם לא יצא בבוקר הכרוז ואף אחד מהם לא יקום.

והנה להפתעת כולם, בבוקרו של יום, כולם קמו מיששו את גופם ונוכחו לראות שהם חיים וקיימים ואף אחד לא מת. סברו שכנראה טעו בחשבון הימים, ועדיין לא הגיע ליל תשעה באב, ולכן חזרו ושכבו בקברים במשך הלילות הבאים.

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הפיגוע שהציל ממחלה

בינתיים, ר' דניאל היה במצב קשה ביותר וכל גופו דימם. בכוחות אחרונים הצליח להגיע לאוטובוס שעצר במקום ודפק לנהג שיפתח לו את הדלת. הנהג הכניסו במהירות פנימה ודאג להשכיבו על המושב האחורי, כשהנוסעים מנסים לעצור את שטף הדם. דניאל רק גנח מכאביו והחל לומר "שמע ישראל".

אמבולנס הגיע במהירות למקום ואנשיו העניקו לו טיפול רפואי ראשוני ופינו אותו לבית החולים "אסף הרופא", כשמצבו מוגדר בינוני עד קשה.

בבית החולים הוא הורדם והוכהל לניתוח חירום ביחידה לטיפול נמרץ, כשרבים בעם ישראל קורעים שערי שמים בתפלות לרפואת ר' דניאל בן ידידה.

תוך כדי הניתוח באיברים הפנימיים שנפגעו, גילו הרופאים לתדהמתם כי מעל המעי הגס מקנן גידול סרטני מסוכן שהחל להתפשט! כבר באותו ניתוח שארך ארבע שעות, כרתו את הגידול הממאיר ותפרו.

לאחר שהתעורר והתאושש סיפרו לו שגילו אצלו גידול סרטני תוך כדי הניתוח, ואם לא היו כורתים אותו באופן מיידי, חייו היו בסכנה גדולה.

כעבור שבוע מהפיגוע, כאשר היה בשיקום בבית הוריו, אמר לכלי התקשורת: "אני חייב תודה כפולה לבורא עולם. ראשית, על כך שניצלתי מהפיגוע והמחבל לא פגע לי באיברים רגישים יותר. שנית, על כך שהקדוש ברוך הוא זימן לי את הניתוח כדי להציל אותי ממחלת הסרטן. נכון שהפיגוע היה קשה וכואב, אבל קיבלתי את החיים במתנה מכל הכיוונים. אדם אינו יכול לתאר לעצמו לאן דקירה יכולה להוביל אותו..."

אני אסיר תודה לקדוש ברוך הוא על הפיגוע, שכמעט קיפח את חיי, ובעצם הציל אותם..." סיים ר' דניאל את סיפורו המלמד שגם מה שנראה לכאורה הדבר הגרוע ביותר – גם זו לטובה.

בעיצומו של יום שני, כ' במרחשון, נחרד עם ישראל לשמוע על פיגוע רצחני בראשון לציון שהתפרס על פני כמה זירות. מחבל ארוך בן 19 תושב חברון הגיע סמוך לרחוב הרצל בראשון לציון, והחל במסע "ידו בכל" בעזרת סכינו.

אחד הפצועים קשה באותו פיגוע היה ר' דניאל כהן, תושב שכונת נוה אחיעזר בעיר בני ברק, ששימש משגיח כשרות במועצה הדתית בעיר ראשון לציון.

באותה שעה הוא אחז בידו שקית עם ספרי קודש, והמתין לאוטובוס פנימי שיסיע אותו ליעדו הבא בעיר, כשלפתע הגיח המחבל מאחוריו והחל לחנוק אותו בכל כוחו.

ר' דניאל נבעת וחש שמפרקתו עלולה לצאת ממקומה. במקביל, המחבל שלף את סכינו ודקר אותו בראש, בגב ובפנים.

ר' דניאל ניסה להסיטו מעליו בידו והמחבל ניסה שוב לפגוע בגרונו. דניאל הצליח להטות את ידו של המחבל, והלה פגע בו בלסת ליד האוזן, הפילו ארצה למדרכה ואז דקר אותו מספר דקירות לאורך צדו השמאלי של גופו - בחזה, בבטן ובכתף.

עובר אורח זרק פח אשפה לכיוונם בנסיון לעצור את המתקפה, ואז המחבל ברח ור' דניאל נמלט לעבר השני. לאחר מכן המשיך המחבל לרוץ בטירוף לאזור של חנויות ברחוב סמוך, דקר גבר נוסף ופצעו באורח קל, משם רץ לחנות בגדים ופצע קשישה כבת 80 בפלג גופה העליון באופן קשה.

מסע הרצח יכול היה להימשך אלמלא אשה שלא איבדה את עשתונותיה, ומיהרה לסגור את דלת החנות כשהמחבל לכוד בפנים. אזרחים שהיו במקום נכנסו פנימה, השתלטו על המחבל עד שהגיעו לחנות צוות סיור של אופנוענים מתחנת ראשון לציון, שאזקו אותו והעבירו אותו לחקירה בתחנת המשטרה המקומית.

☺ זה לא חוק! ☺

חכם אחד רגיל היה ללמד זכות על ישראל, והיה אומר: על שלושה דברים אני מתקנא בקלי-עולם: אין הם נושאים שם-שמים לשוא, אין הם באים לידי ספק-ברכה, ובמקומות מטונפים אין הם באים לידי הרהור בדברי-תורה...

☺ חוק חוק לא... ☺

כשלא עושים - לא טועים...

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: האם מותר לכסוס צפרניים בפה? והאם צריך ליטול ידיו לאחר מכן?

תשובה: מותר על פי הגמרא (מו"ק דף י"ח ע"א), ולא כדאי לתלמיד חכם בזמננו. יש מקצין צפרניים, וצריך לשמור על כבוד התורה. ולגבי נטילת ידים, די להחמיר בצפורן שלמה אבל לא בחצי צפורן לאורך. וכן שוחטים הנוהגים לשפשף את צפרניהם בנייר זכוכית ליישרן ולהוריד מהן כל פגימה ויוצא מהצפרניים כעין קמה, נראה דאין צריך נטילת ידים, שאין זה נוטל צפרניו אלא מיישר אותן. ומכל מקום כדאי שיטול ידיו מפני הנקיות.

שאלה: האם מותר לאדם לכתוב את שמו בכנף הטלית?

תשובה: לא עושים חדשות. ויש שעושים רקמה בראש הטלית וכותבים שם בא"י אמ"ה להתעטף בציצית. והרמב"ם בתשובה התנגד לזה כידוע (רק אם כותבים בר"ת). ואפשר לכתוב את שמו שם אבל לא בכנף.

שאלה: כהן המתפלל בבית כנסת שהברז רחוק מעט מבית הכנסת, וכשיוצא ליטול ידים לברכת כהנים בין לחש לחזרה מפסיד לענות על כמה ברכות מהחזרה, כיצד ינהג?

תשובה: צריך להתכין נטילה לברכה ולא ליטול לפני החזרה, ואפילו יפסיד ברכה או שתיים מחזרת הש"ץ אין בכך כלום, שכבר יצא י"ח בתפלת לחש. וכן המנהג פשוט. ומ"מ אם היו עשרה בדיוק בבית הכנסת ואם הכהן יצא ליטול ידיו לא יהיה מנין, יטול הכהן לפני החזרה וישמור על ידיו מהיסח הדעת עד ברכת כהנים. וכן אם שכח הכהן יעלה ויבא וכיוצא ומכוין לצאת ידי חובתו מש"ץ (כמבואר בסי' קכ"ד ס"י) אין לו להפסיק וליטול באמצע החזרה, אלא יטול לפני החזרה ויכוין לדברי הש"ץ מלה במלה. וכן לא יאמר (במקרה הנ"ל) רבש"ע עשינו מה שגזרת עלינו וכו' כשאומר הש"ץ שים שלום. ופשוט. [וע"ע באור תורה אב התשמ"ג סימן קי"ז].

שאלה: שמי "מזל טוב" גורם לי קצת לאי נעימות. האם אפשר להשתמש ב"מזל" לבד?
תשובה: אפשר.

שאלה: שמעתי שיש בעיה לקרוא לבן בכור בשם "בנימין", מפני שהיה בנו הקטן של יעקב אבינו ע"ה. האם נכון הדבר?
תשובה: לא שמענו זה מעולם.

שאלה: האם מותר לקרוא לילדים בשמות של הודשים, כמו ניסן, סיון וכדומה?
תשובה: מותר.

שאלה: מה פירוש השם "איילה", והאם שם זה עלול לגרום ללידה קשה?
תשובה: פירוש זריזה כמו איילה. לא שמעתי שזה יגרום ללידה קשה.

שאלה: שמי המלא "אירינה". האם כדאי להחליף את השם, ואם כן לאיזה?
תשובה: כדאי להחליף לכל שם שתמצאי לנכון.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה

לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל